

Opinia promotorska o pracy doktorskiej Agnieszki Jastrzębskiej

pt. „Charakterystyka dyskursu lewicy w Polsce w latach 2010-2020 na przykładzie tekstów deklaratywnie lewicowych („Dziennik Trybuna”, kwartalniki „Krytyka Polityczna”, Przegląd Socjalistyczny”, „Nowy Obywatel”

Rozprawa pani Agnieszki Jastrzębskiej jest obszerną analizą dyskursów lewicowych, w której Autorka stara się dociec, jak lewicowość wpływa na kształtowanie się stylu komunikacji medialnej – użycie środków prezentacji idei i środków perswazji oraz jak język dyskursów różnicuje teksty ideologicznie lewicowe. Autorka korzysta z opracowań politologicznych, językoznawczych oraz amerykańskich prac z zakresu psychologii społecznej.

W swoim opisie posługuje się kategoriami charakterystycznymi dla dyskursów politycznych (ideologicznych). Są to: sposób kreowania obrazu rzeczywistości, pozycja retoryczna nadawcy tekstu, obraz konkurenta (przeciwnika) w sporze politycznym, przywoływane wartości i ich funkcja w tekście. Wyraźnie wskazuje również motywacje moralne obecne w retoryce sporów.

Z swoje główne zadanie Autorka uznaje charakterystykę dyskursu ideologicznego lewicy oraz rozróżnienie dyskursu ideologicznego od zideologizowanego, co pozwala jej na ocenę jakości tekstów i oszacowanie możliwości wpływu społecznego mediów.

Interesujące i wartościowe są szczególnie te partie rozprawy, w których Autorka pokazuje, jak różne sposoby odwołania się do wspólnych wartości mogą wpłynąć na zideologizowanie komunikatu oraz jak konstrukcja pozycji retorycznej nadawcy, w tym posłużenie się motywem troski albo strachu i winy wpływa na radykalizację dyskursu.

Za wartościowe trzeba uznać także obserwacje sposobów kreowania obrazu przeciwnika w sporze decydujące o merytoryczności dyskursu bądź jego konfrontacyjnym charakterze.

W rozprawie zostały również zaobserwowane zjawiska dotychczas ogólnikowo opisywane, a mianowicie sposób konstruowania obiorcy tekstu ideologicznego oraz jego bohatera.

Z przekonaniem przyjmuję tę rozprawę jako ważny wkład w badania nad dyskursem politycznym w Polsce.

Anna Rejzette